

A2.2 Pràctiques professionalitzadores: Disseny dels convenis

En resum:

Valoreu el procés de disseny dels convenis de pràctiques professionalitzadores que signen la universitat i les diferents institucions.

Molt favorable	A	Força favorable	B	Poc favorable	C	Gens favorable	D
	X						

Indicadors:

* Vegeu l'escala de valoració a la portada del protocol

	a	b	c	d
A2.2.1. Possibilitats del context: existència d'empreses amb les quals poder signar convenis	X			
A2.2.2. Disponibilitat d'aquestes empreses a la col·laboració	X			
A2.2.3. Grau d'implicació dels òrgans de govern (rectorat, degà, cap de departaments, altres)	X			
A2.2.4. El nombre de convenis assolits és satisfactori?	X			
A2.2.5. Valoració de la qualitat dels convenis		X		
A2.2.6. Es descriu la naturalesa de les activitats i els objectius a assolir?		X		
A2.2.7. Valoració dels objectius de les pràctiques respecte dels objectius de la titulació		X		
A2.2.8. Estan identificades les responsabilitats del seguiment de les pràctiques?	X			
A2.2.9. Procediments d'avaluació		X		

1. Valoració de la qualitat de l'evidència aportada

Les evidències en què s'han basat els judicis del CAI són les següents:

- Taula de convenis de cooperació educativa i de pràctiques voluntàries signats entre el curs 1998-1999 i el curs 2000-2001, elaborada per la FBD.
- Comalat Navarra, Maite; Espelt Busquets, Constança; Rubió Rodon, Anna. "Nous jaciments laborals per a diplomats: anàlisi dels convenis de cooperació educativa de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació (UB), 1998-2002". *Ítem*, núm. 33 (gen.-abr.2003), p. 71-83.
- Universitat de Barcelona. Facultat de Biblioteconomia i Documentació. *Facultat de Biblioteconomia i Documentació. Pràctiques en empreses i institucions* [en línia]. Barcelona: Universitat de Barcelona. <<http://www.ub.es/biblio/practemp.htm>>.

- Universitat de Barcelona. Facultat de Biblioteconomia i Documentació. *Guia de l'estudiant i programes de les assignatures: diplomatura en Biblioteconomia i Documentació, Llicenciatura en Documentació: curs 2002-2003*. Barcelona: la Facultat, 2002.
- Universitat de Barcelona. *Normativa reguladora de les pràctiques en empreses i institucions per a l'alumnat de primer, segon i tercer cicle*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2003. <<http://www.ub.es/sacu/NORMATIVA2002.pdf>>.
- Mostra d'ofertes de convenis de cooperació educativa.
- Model d'oferta de conveni i formulari amb les dades de l'empresa o institució que desitja rebre estudiants en pràctiques.

2. Canvis significatius a constatar en el darrer quinquenni

Els convenis de cooperació educativa tenen una llarga tradició a la Facultat, ja que s'iniciaren a la primera meitat dels anys noranta quan encara era un centre adscrit a la UB. Tradicionalment, des de la Facultat s'ha distingit entre els convenis de cooperació educativa amb remuneració econòmica per a l'alumne i els convenis que es tradueixen en crèdits de lliure configuració i que no són remunerats. Aquests darrers sempre han estat més controlats i han requerit la presentació d'una memòria per part de l'alumne. Pel que fa als convenis amb remuneració, el control només s'ha exercit en els pocs casos en què s'ha presentat un problema.

Fins al curs 2002-2003, la signatura d'un conveni de cooperació educativa amb remuneració econòmica requeria que l'alumne hagués superat un 50% dels crèdits de l'ensenyament, mentre que per a realitzar un conveni amb reconeixement de crèdits (o de pràctiques curriculars voluntàries) només es requeria haver superat el 20% dels crèdits. Amb la nova normativa, ja aprovada, que es posarà en marxa el curs 2003-2004, en tots dos casos l'alumne ha d'haver superat els 50% dels crèdits de l'ensenyament. En qualsevol de les dues modalitats, l'alumne pot fer un màxim de 500 hores de conveni per curs acadèmic.

Una altra de les diferències significatives que s'introdueix de manera explícita en la nova normativa és que el conveni de pràctiques remunerades també podran tenir reconeixement de crèdits si així ho aprova el Consell d'Estudis que és l'òrgan que té competències sobre el tema.

3. Comentaris/matisacions sobre les valoracions dels indicadors

Com s'observa a la relació de convenis corresponent als cursos entre 1998-1999 i 2001-2002, el nombre de convenis de cooperació educativa (amb remuneració) i de pràctiques curriculars voluntàries (amb reconeixement de crèdits) és important, sobretot si és té en compte el nombre d'alumnes de l'ensenyament i les condicions que es requereixen per a signar-los. Descartats els convenis de pràctiques obligatòries que figuren a la taula, i sumades les dues modalitats de conveni en cada un dels cursos, les xifres serien les següents:

Curs 1998-1999: 165 convenis
 Curs 1999-2000: 200 convenis
 Curs 2000-2001: 160 convenis
 Curs 2001-2002: 170 convenis

El curs 1999-2000, en què s'implantà el pla d'estudis reformat que reduí els crèdits de l'ensenyament de 210 a 186, se signà un nombre significativament superior de convenis amb relació a altres cursos. Això va ser així perquè foren molts més els alumnes que complien les condicions requerides. Aquesta dada demostra que hi ha molta més oferta que demanda; així, per exemple, el curs 2001-2002 quedaren 69 ofertes de conveni sense cobrir, i fins el 30 d'abril de 2003 el nombre de convenis que no s'han cobert enguany és de 62. El CAI valora molt positivament l'existència de nombroses empreses i institucions amb les quals poder signar convenis.

Les relacions amb les empreses que ofereixen pràctiques no curriculars són en general molt fluïdes, i no presenten cap problema de cooperació. Amb el temps, els convenis s'han anat formalitzant cada vegada més, i les empreses han hagut de formular les seves ofertes seguint una sèrie de requeriments que van complint al peu de la lletra. La seva satisfacció amb el centre i amb l'alumnat en pràctiques es demostra pel fet que moltes d'aquestes empreses ofereixen convenis any rera any. A més, des de febrer de 2003, la UB ha posat unes tarifes per a cada conveni signat; de moment, la majoria de les empreses i institucions que han signat convenis en la nova situació han acceptat les tarifes sense comentaris negatius al respecte.

Pel que fa a la implicació dels òrgans de govern en les pràctiques professionalitzadores, la UB té molt ben pautades les directrius per a la seva organització: el degà té delegada pel rector la signatura dels convenis, i el Consell d'Estudis, o la persona delegada pel Consell d'Estudis –la cap d'estudis o la professora coordinadora de les pràctiques– assumeixen la responsabilitat de vetllar per la qualitat de l'oferta. Totes les ofertes són revisades i, quan es dona el cas –cosa que succeeix molt rarament– es retiren les que no s'adiuen amb el perfil de formació de l'alumne. Des de la Secretaria del centre es porten a terme els tràmits administratius, i des que es cobren tarifes a les empreses per les tramitacions dels convenis, el SIAE i la Secretaria del centre gestionen els cobraments.

En diverses ocasions s'ha discutit el tema dels convenis de cooperació educativa en els òrgans de govern del centre i també en les reunions de càrrecs. Per un costat, la gran oferta de convenis fa que els alumnes tinguin moltes oportunitats de fer pràctiques que, en certa manera complementen les pràctiques obligatòries; per un altre, aquesta oferta també té un vessant negatiu, i és que l'alumne dedica menys temps a l'estudi, i en algun cas potser fins i tot allarga la finalització de la carrera per poder continuar gaudint de convenis. Tanmateix, en ser uns ensenyaments amb un component pràctic important, el CAI valora molt positivament l'elevat nombre de convenis per diverses raons: la possibilitat que ofereixen a l'alumne d'entrar en contacte amb el món laboral, i la difusió que es fa del centre i dels ensenyaments per mitjà dels convenis. També és important destacar que, en general, les tasques realitzades en aquestes pràctiques estan d'acord amb la formació que ha rebut l'alumnat. Potser no és tan positiu que l'oferta superi amb escreix la demanda i que moltes propostes de convenis quedin sense cobrir.

Per a valorar la qualitat dels convenis, el CAI s'ha basat en el treball de Comalat, Espelt i Rubió, on es mostra la diversitat de les empreses que signen convenis de cooperació educativa amb la Facultat –l'estudi es limita a empreses amb finalitat de lucre–, les tasques que ha de desenvolupar l'alumne, i els requisits que se li demanen. Així mateix, el CAI ha revisat una mostra de les ofertes de pràctiques per mitjà de convenis de cooperació educativa dels darrers anys. La valoració que en fa és positiva: una bona part de les ofertes recullen les activitats que l'alumne ha de dur a terme i també els requisits que se li demanen i, en general, com ja s'ha fet constar, responen als tipus de tasques que l'alumne realitzarà en el món laboral.

Repasades les evidències aportades, el CAI considera que les pràctiques per mitjà de convenis de cooperació educativa responen prou bé als objectius de la titulació. Les empreses entenen el tipus de treball que poden demanar a l'alumnat del centre i la seva oferta s'adequa al perfil dels ensenyaments –són molt pocs els casos en què s'han de retirar ofertes de convenis perquè no responen a les expectatives.

Els convenis sempre indiquen el professor que el Consell d'Estudis nomena per fer el seguiment de les pràctiques i la persona de l'empresa o institució que es responsabilitza de l'alumne. Tanmateix, el CAI reconeix que no es fa un seguiment individualitzat dels convenis llevat dels casos en què tenen reconeixement de crèdits. De moment, no hi ha força docent suficient per fer una supervisió individualitzada dels 160-170 convenis que se signen anualment.

En els casos de convenis de cooperació educativa que impliquen una remuneració econòmica per a l'alumne no hi ha hagut fins ara cap avaluació, perquè no tenen un reconeixement acadèmic. Quan el conveni comporta un reconeixement de crèdits, l'avaluació es fa a partir de la memòria que

l'alumne ha de presentar i de l'informe que fa el seu responsable en el centre de pràctiques; aquesta avaluació no comporta una nota, sinó únicament un reconeixement de crèdits que està en funció del nombre d'hores i de la varietat i qualitat de les tasques encomanades a l'alumne.

4. Punts forts més significatius

- Oferta àmplia i diversificada d'empreses i institucions per a pràctiques professionalitzadores.
- Oferta adequada als objectius de la titulació i al perfil de formació de l'alumne.
- Organització bona i adequada dels convenis, tant des del punt de vista administratiu com de l'acadèmic.

5. Punts febles més significatius i possibles explicacions de la seva presència

- Impossibilitat d'assumir un seguiment individualitzat dels convenis.

6. Direcció de les possibles propostes de millora/canvi

- Elaboració d'instruments que faciliten fer un cert seguiment dels convenis i de la satisfacció dels alumnes que opten per aquesta modalitat de pràctiques.